

نشریه توانمندسازی کودکان استثنائی

انجمن علمی کودکان استثنائی ایران

سال یازدهم، شماره ۱ (۳۳)، بهار ۱۳۹۹

صص ۶۳-۷۲

DOI: 10.22034/CECIRANJ.2020.224014.1365

پیش‌بینی اشتیاق شغلی، بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام

مجید هداوند*

پریسا تجلی**

منصوره شهیری احمدی***

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، پیش‌بینی اشتیاق شغلی بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام بود. این مطالعه، یک پژوهش توصیفی تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل ۵۴۰ نفر (۳۴۶ زن و ۱۹۴ مرد)، از میان معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بود که تعداد ۱۰۰ معلم (۵۹ زن و ۴۱ مرد) با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار سنجش شامل پرسشنامه‌های اشتیاق شغلی شوفلی و سالانوا (JEQ)، بهزیستی روان‌شناختی ریف و کیز (PBWS) و امید به زندگی میلر (LEQ) بود. داده‌ها با روش‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به‌شیوه همزمان در نسخه ۲۴ نرم‌افزار بسته آماری در علوم اجتماعی تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد، اشتیاق شغلی با بهزیستی روان‌شناختی ($r=0/36$) و امید به زندگی ($r=0/39$) معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشتند. نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد، متغیرهای پیش‌بین به‌طور معناداری توانستند ۲۴/۱ درصد از واریانس اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند که در این پیش‌بینی، سهم بهزیستی روان‌شناختی بیشتر از امید به زندگی بود ($P<0/05$). نتایج حاکی از اهمیت بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام بود. بنابراین، به مشاوران و درمانگران پیشنهاد می‌شود، برای بهبود اشتیاق شغلی این معلمان، میزان بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی آن‌ها را افزایش دهند.

واژه‌های کلیدی: اشتیاق شغلی، امید به زندگی، آهسته‌گام، بهزیستی روان‌شناختی

*دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنائی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران
**نویسنده مسؤول: استادیار گروه روان‌شناسی کودکان استثنائی و عمومی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران
***استادیار گروه روان‌شناسی کودکان استثنائی و عمومی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران

مقدمه

گاهی دانش‌آموزان آهسته‌گام^۱، خانواده و معلمان خود را با مشکلات عمده‌ای مواجه می‌سازند (کرک، گالاگر و کولمن، ۲۰۱۵)، موجب آشفتگی و استرس آن‌ها می‌شوند و به عملکرد خود در خانواده و مدرسه آسیب می‌رسانند (محمودی، بهروز سرچشمه، کریمی، انصاری شهیدی و جلیل‌آبکنار، ۱۳۹۵). در واقع، آموزش‌وپرورش رکن اساسی جامعه انسانی است و یکی از اهداف عمده آن، آموزش‌وپرورش کودکان و نوجوانان جامعه، توسط معلمان و مدیران است. تحقق این هدف مهم، مستلزم داشتن معلمان با انگیزه و مشتاق در مدارس است (قدم‌پور، منصوری و نصرآباد، ۱۳۹۶). این مسئله به‌ویژه در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام مطرح می‌باشد، چرا که معلمان مدارس کم‌توان ذهنی به‌علت شرایط خاص آموزشی که در آن فعالیت می‌کنند، وظایفی دشوارتر و به‌تبع آن آسیب‌پذیری بیشتری دارند. اولین قدم در جهت رسیدن به کادر آموزشی موفق، درک عواملی است که بر کیفیت فعالیت معلمان مؤثر است. یکی از این عوامل، اشتیاق شغلی^۲ آن‌ها است (هالاها، کافمن و پولن، ۲۰۱۸).

اشتیاق شغلی که از آن به‌عنوان یک رفتار مثبت سازمانی یاد می‌شود، حالتی روان‌شناختی و نقطه مقابل فرسودگی شغلی است. به‌عبارتی دیگر، اشتیاق شغلی حالتی نافذ، پایدار و مثبت ذهنی مرتبط با کار است که شامل مؤلفه‌های شوق^۳، ازخودگذشتگی^۴ و جذب^۵ می‌شود. شوق داشتن به‌کار به سطح بالای انرژی و تاب‌آوری ذهنی در حین کار اشاره دارد (کرک، گالاگر و کولمن، ۲۰۱۵)، به‌عبارتی دیگر، تمایل به تلاش بیشتر در حرفه خود و تاب‌آوری به‌رغم وجود مشکلات، ازخودگذشتگی هم به‌عنوان احساس مهم بودن و هم تمایل و چالش در شغل تعریف شده است. ازخودگذشتگی را می‌توان به‌عنوان درجه ارتباط روان‌شناختی فرد با شغل نیز تعریف کرد و جذب در برگیرنده رضایت و عمیقاً جذب شدن در شغل به‌رغم گذشت زمان می‌باشد (حاجی‌حسینی و کاوه، ۱۳۹۵).

داشتن اشتیاق شغلی، تأثیر مثبتی بر سلامت و بهزیستی روان‌شناختی^۶ و تاب‌آوری^۷ افراد نیز دارد (آپادایا، وارتیان و سالملاآرو، ۲۰۱۶). بهزیستی روان‌شناختی به آن‌چه فرد برای بهزیستی و سلامت به آن نیاز دارد، اشاره می‌کند. پژوهشگران در این راستا، به معیارهایی از جمله دیدگاه مثبت نسبت به‌خود، پذیرش خود، توانایی ایجاد بافت‌هایی منطبق با وضعیت روان‌شناختی خود، تسلط بر محیط، توانایی برقراری روابط گرم و قابل‌اعتماد با دیگران، هدفمندی و احساس جهت‌گیری، هدف در زندگی، رشد مداوم توانایی‌های بالقوه فردی، رشد فردی و مستقل بودن اتفاق نظر دارند (قاسم‌پور، جودت و سلیمانی، ۱۳۹۳؛ تیان، لیو، هانگ و هوبنر، ۲۰۱۳). بهزیستی روانی، دارای سازه‌های هیجانی، تعادل بین عاطفه مثبت و منفی و سازه شناختی قضاوت درباره رضایت از زندگی است (سلیمانی و حبیبی، ۱۳۹۳؛ لینلی، مالتی، وود، اوسبورن و هورلینگ، ۲۰۰۹). بهزیستی روان‌شناختی فراتر از بهزیستی ذهنی و شاخص مناسبی برای در نظر گرفتن سلامت است (دسی و ریان، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۸؛ ریف و سینگر، ۲۰۰۶)

امید به زندگی^۸ نیز، از جمله متغیرهایی است که در سال‌های اخیر توجه زیادی را به‌خود جلب کرده است و شاخص سلامتی، کیفیت زندگی و بهزیستی ذهنی افراد محسوب می‌شود (مک درموت، دونلان، زاف و پریسکات، ۲۰۱۶). امید، یک حالت روحی و روانی و برانگیزاننده انسان به کار و فعالیت و از نظر جهان‌بینی توحیدی، یک تحفه الهی است که چرخ زندگی را به حرکت درمی‌آورد و عامل ایجاد انگیزه و تلاش در زندگی می‌شود (شمشادی، ۱۳۹۵). اشنایدر، بنیان‌گذار نظریه امید و درمان مبتنی بر آن، امید را به‌عنوان سازه‌ای تعریف می‌کند که شامل دو مفهوم گذرگاه‌ها^۹ (قدرت برنامه‌ریزی در مسیرهای گوناگون برای رسیدن به هدف) و کارگذار^{۱۰} (تصمیم‌دهنده) می‌شود. به‌عبارت دیگر، امید یعنی توانایی طراحی گذرگاه‌هایی به‌سوی اهداف مطلوب به‌رغم موانع موجود و کارگذار یا عامل انگیزش^{۱۱} لازم برای استفاده از این گذرگاه. امید، یکی از ویژگی‌های

7. resilienc
8. life expectancy
9. pathways
10. agancy
11. motivation

1. slow paced students
2. job engagement
3. vigor
4. dedication
5. absarption
6. psychological well-being

رحیمی کلور و کاظم‌زاده (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه اشتیاق شغلی و بهزیستی روان‌شناختی با فرسودگی شغلی معلمان» انجام دادند. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان شهرستان اردبیل بود که حجم نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۲۰۰ نفر انتخاب شد. نتایج نشان داد که بین شوق کار، وقف در کار و نمره کل اشتیاق شغلی با فرسودگی شغلی رابطه منفی معناداری وجود دارد. همچنین بین پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، تسلط بر محیط، رشد فردی و نمره کل بهزیستی روان‌شناختی با فرسودگی شغلی رابطه منفی معناداری وجود داشت. کیا (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان «رابطه اشتیاق شغلی و تاب‌آوری با رضایت از زندگی در معلمان دانش‌آموزان استثنائی شهرستان آمل» انجام داد. پژوهش از نوع پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان شاغل در مدارس استثنائی تشکیل می‌دادند که تعداد آن‌ها برابر با ۱۰۰ نفر بود. یافته‌ها نشان داد که اشتیاق شغلی و تاب‌آوری، می‌توانند رضایت از زندگی معلمان دانش‌آموزان استثنائی را تبیین کنند. سجادی‌پور (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان «بررسی مقایسه تاب‌آوری و رضایت شغلی در بین معلمان مدارس عادی و استثنائی یزد» انجام داد. جامعه آماری شامل کلیه معلمان مدارس عادی و استثنائی استان یزد بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ۲۰ نفر از معلمان مدارس عادی و ۲۰ نفر از معلمان مدارس استثنائی انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین تاب‌آوری و رضایت شغلی معلمان مدارس عادی و معلمان مدارس استثنائی تفاوت معناداری وجود دارد. تمنایی فر و گل‌محمدی (۱۳۹۴) پژوهشی با عنوان «مقایسه بهزیستی روان‌شناختی، استرس شغلی (تئیدی شغلی) در بین معلمان مدارس استثنائی و عادی شهر اصفهان» انجام دادند. نتایج نشان داد که بین بهزیستی روان‌شناختی و استرس شغلی معلمان مدارس استثنائی و عادی تفاوت معنادار وجود دارد.

با توجه به اهمیت اشتیاق شغلی و نقش مهم آن در بهره‌وری فردی و سازمانی، لزوم بررسی دقیق و موشکافانه این متغیر و شناسایی پیشایندها و عوامل ایجاد کننده آن در جهت تحقق اهداف سازمانی بیش‌ازپیش احساس می‌شود (تیموریان، دولت‌شاه و ملک‌شاهی، ۱۳۹۷). علاوه بر این، دانش‌آموزان آهسته‌گام و

زندگی است که ما را به جست‌وجوی فردایی بهتر وامی‌دارد. امید، یعنی موفقیت و آینده بهتر و دلیلی برای زیستن، هنگامی که امید در دل و ذهن وجود داشته باشد، شادی و سرور در زندگی حضور خواهد داشت (اشنایدر و تسوکاسا، ۲۰۰۵). مطالعات نشان داده‌اند که امید، می‌تواند باعث تسهیل تغییر شده و سلامت جسمانی و روانی را افزایش دهد و از طرف دیگر، فقدان امید می‌تواند بهداشت روان فرد را تحت‌تأثیر قرار داده و زمینه‌ساز ابتلا به بیماری‌ها شود (یارچسکی و ماهون، ۲۰۱۶). با داشتن امید به زندگی، فرد به ایجاد ارتباط با دیگران پرداخته و به آینده نگاه مثبت و بهتری دارد و حتی زمانی که فرد در بدترین شرایط است، تمرکز خود را بر روی موارد مثبت، اتصال به دیگران و ادامه تعامل برای زندگی می‌گذارد (هالاها، کافمن و پولن، ۲۰۱۸).

پژوهش‌های مختلفی درباره ارتباط اشتیاق شغلی، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در گروه‌های مختلف انجام شده است. برای مثال لیتی وود و مک آدی (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان «ارتباط تاب‌آوری و اشتیاق شغلی معلمان استثنائی و عادی» انجام دادند. پژوهش بر روی ۱۸۰ معلم استثنائی و عادی انجام شد. نتایج نشان داد که تاب‌آوری معلمان استثنائی پایین‌تر از معلمان عادی است و این امر، روی اشتیاق شغلی معلمان استثنائی تأثیرگذار می‌باشد. آلبرشت، جونز، مونستون و اولورودا (۲۰۱۴) پژوهشی با عنوان «رابطه اشتیاق شغلی و تاب‌آوری با رضایت از زندگی در معلمان دانش‌آموزان استثنائی» انجام دادند. پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه معلمان شاغل در مدارس استثنائی و نمونه آماری آن برابر با ۱۰۰ نفر بود. یافته‌ها نشان داد که اشتیاق شغلی و تاب‌آوری، می‌توانند رضایت از زندگی معلمان دانش‌آموزان استثنائی را تبیین نمایند و نتایج معنادار بود. کریستین، گارزا و سلاقت (۲۰۱۳) پژوهشی با عنوان «بررسی اشتیاق شغلی و بهزیستی روان‌شناختی با فرسودگی شغلی معلمان» انجام دادند. نمونه پژوهش بر روی ۱۲۰ معلم انجام شد. نتایج نشان داد که هر چقدر میزان اشتیاق شغلی معلمان بالاتر باشد، بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها هم بالاتر می‌رود و همچنین بین اشتیاق شغلی و فرسودگی شغلی رابطه معکوسی وجود دارد.

ماده)، وقف خود (۵ ماده) و جذب (۶ ماده) را می‌سنجد. پاسخ‌ها در تمام ماده‌های این مقیاس از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) (درجه‌بندی شده‌اند (خسروی، ۱۳۸۹). حداقل نمره در این پرسشنامه ۱۷ و حداکثر آن ۸۵ است. هرچه نمره آزمودنی به ۸۵ نزدیک‌تر باشد، نشانه اشتیاق شغلی بالاتر است (مانو، کینون و روکولانین، ۲۰۰۹). جهت تعیین اعتبار، شوفلی و سالانوا (۲۰۰۲) ارتباط مقیاس اشتیاق شغلی با مقیاس فرسودگی شغلی را سنجیدند، رابطه منفی و بالایی بین این دو مقیاس یافتند. همچنین همه خرده مقیاس‌های اشتیاق شغلی با فرسودگی شغلی به‌طور منفی رابطه قوی داشت. باسکین (۲۰۰۷) پایایی درونی این مقیاس را با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ گزارش کرد. در این پژوهش، پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ محاسبه شد و روایی آن به روش تحلیل عاملی ۰/۷۳ به‌دست آمد.

مقیاس بهزیستی روان‌شناختی^۲ (PWBS) این

مقیاس توسط ریف در سال ۱۹۸۹ طراحی و در سال ۲۰۰۸ مورد تجدیدنظر قرار گرفته است. این آزمون، نوعی ابزار خودسنجی است که در یک پیوستار ۶ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم (۱ تا ۶) پاسخ داده می‌شود که نمره بالاتر، نشان‌دهنده بهزیستی روان‌شناختی بهتر است. این مقیاس ۵۴ سؤالی شامل شش خرده مقیاس نه سؤالی می‌شود که خودمختاری، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خود را می‌سنجد. مجموع نمرات این شش خرده مقیاس به‌صورت نمره کلی بهزیستی روان‌شناختی محاسبه می‌شود که حداقل و حداکثر آن به‌ترتیب ۵۴ و ۳۲۴ است. روایی و پایایی مقیاس‌های بهزیستی روان‌شناختی در پژوهش‌های متعددی مناسب گزارش شده است (بیانی، کوچکی و بیانی، ۱۳۸۷). دایرندوک (۲۰۰۵) همسانی درونی خرده مقیاس‌ها را مناسب و آلفای کرونباخ آن‌ها را بین ۰/۷۷ تا ۰/۹۰ یافته است. چموت و ریف (۱۹۹۷) همسانی درونی مقیاس‌های بهزیستی روان‌شناختی را بین ۰/۸۲ تا ۰/۹۰ گزارش کرده است. همچنین در تحقیق سلیمانی و حبیبی (۱۳۹۳) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به‌دست آمد. در این پژوهش پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲

معلم‌ان آن‌ها با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند (ذبیحی حصار، ۱۳۹۶). همچنین نتایج این پژوهش، می‌تواند برای معلم‌ان و متخصصان آموزش و پرورش و کسانی که با دانش‌آموزان آهسته‌گام کار می‌کنند، مفید باشد. با توجه به پیشینه‌های پژوهشی درمی‌یابیم که مطالعات مختلفی در مورد ارتباط اشتیاق شغلی، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی به‌طور جداگانه انجام شده است؛ ولی پژوهش‌های اندکی به پیش‌بینی اشتیاق شغلی بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلم‌ان دانش‌آموزان آهسته‌گام اختصاص یافته است که حاکی از اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر و خلأ پژوهشی در این حوزه است. بنابراین، هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی اشتیاق شغلی بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به‌زندگی در معلم‌ان دانش‌آموزان آهسته‌گام است.

روش

جامعه آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش

این پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش، معلم‌ان دانش‌آموزان آهسته‌گام شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند. برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد که با توجه به حجم جامعه، حجم نمونه ۹۴ نفر شد که برای اطمینان از حجم نمونه و ریزش‌های احتمالی تعداد ۱۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری، ابتدا لیستی از همه معلم‌ان دانش‌آموزان آهسته‌گام تدوین و به هر کدام یک کد اختصاص داده شد و سپس به کمک جدول اعداد تصادفی نمونه‌ها با روش تصادفی ساده انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل تمایل به شرکت در پژوهش، داشتن حداقل تحصیلات لیسانس، امضای رضایت‌نامه شرکت در پژوهش و معیارهای خروج از مطالعه شامل داشتن اختلال‌های روان‌پزشکی و مصرف داروهای خاص بود.

ابزار سنجش

پرسشنامه اشتیاق شغلی^۱ (JEQ) این پرسشنامه توسط شوفلی و سالانوا در سال ۲۰۰۲ طراحی شده است. پرسشنامه اشتیاق شغلی، شامل ۱۷ عبارت می‌شود که سه بعد نیرومندی (۶

2. Psychological Well-Being Scale (PWBS)

1. Job Engagement Questionnaire (JEQ)

مرکزی و هماهنگی لازم با مدیریت محترم آموزش و پرورش و مدارس، اجازه پژوهش و همکاری با پژوهشگر گرفته شد. سپس به مدارس مراجعه کرده و از معلمان منتخب خواسته شد تا رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش را تکمیل و به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. قبل از تکمیل کردن پرسشنامه‌ها اصل رازداری، محرمانه ماندن اطلاعات شخصی و تحلیل داده‌ها به صورت کلی برای آن‌ها بیان و در نهایت، پرسشنامه‌ها بدون ذکر نام و نام‌خانوادگی توسط آنان تکمیل شد. داده‌ها در دو سطح توصیفی و استنباطی با کمک نسخه ۲۴ نرم‌افزار Spss در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند. در سطح توصیفی از شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی برای بررسی توزیع متغیرها و در سطح استنباطی از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای بررسی فرض‌های آماری استفاده شد.

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان این پژوهش ۱۰۰ نفر از معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام با میانگین سنی ۳۴/۶۲±۴/۱۹ سال بودند. در جدول ۱، نتایج شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش؛ یعنی اشتیاق شغلی، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ارائه شده است.

جدول ۱- شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار
بهزیستی روان‌شناختی	۹۲	۲۱۸	۱۷۶/۹۲	۱۳/۶۱
امید به زندگی	۶۹	۱۹۶	۱۳۷/۲۴	۱۱/۸۵
اشتیاق شغلی	۳۱	۶۳	۴۹/۶۰	۶/۲۷

هم‌خطی چندگانه و دوربین-واتسون برای همبستگی باقی مانده‌ها بررسی شد که نتایج حاکی از برقرار بودن پیش‌فرض‌ها بود. در جدول ۲، نتایج همبستگی پیرسون برای بررسی روابط اشتیاق شغلی، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ارائه شده است.

و روایی آن با استفاده از روش همبسته کردن نمره‌های آزمون ۰/۶۸ محاسبه شد.

پرسشنامه امید به زندگی^۱ (LEQ) این پرسشنامه در سال ۱۹۸۸ توسط میلر و پاورز ساخته شد که ۴۸ سوال دارد. هدف این پرسشنامه، سنجش میزان امیدواری در افراد است. این پرسشنامه در طیف لیکرت از بسیار مخالف (نمره ۱) تا بسیار موافق (نمره ۵) نمره‌گذاری می‌شود. در پایان نمره تمامی ماده‌ها را جمع کرده و نمره کل را به دست می‌آوریم. نمره هر فرد بین ۴۸ تا ۲۴۰ خواهد بود. این پرسشنامه نمره برش نیز ندارد و هرچه نمره فرد بالاتر باشد امیدواری بیشتری دارد. میلر و پاورز این پرسشنامه را مطلوب گزارش کرده و پایایی آن را طبق آلفای کرونباخ ۰/۸۰ است (میلر و پاورز، ۱۹۸۸). میزان پایایی پرسشنامه امیدواری میلر و پاورز، در پژوهش عبادی (۱۳۸۹) به دو شیوه آلفای کرونباخ و تنصیف محاسبه شد و مقادیر ۰/۹۱ و ۰/۸۷ به دست آمد. برای محاسبه روایی پرسشنامه نیز، نمره کل پرسشنامه با نمره سؤال ملاک که به‌طور همزمان توسط آزمودنی‌ها کسب شده بود، همبسته گردید و ضریب اعتبار ۰/۶۴ به دست آمد. در این پژوهش، پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ محاسبه شد و روایی آن به روش تحلیل عاملی ۰/۷۳ به دست آمد.

نحوه اجرای پژوهش بدین‌گونه بود که پس از دریافت مجوزهای اخلاقی و پژوهشی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران

با توجه به جدول ۱، شاخص‌های توصیفی کمترین مقدار، بیشترین مقدار، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش قابل مشاهده است. پیش از تحلیل داده‌ها با روش‌های همبستگی و رگرسیون چندگانه، پیش‌فرض‌های آن‌ها با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن، عامل تورم واریانس برای

1. Life Expectancy Questionnaire (LEQ)

جدول ۲- نتایج همبستگی اشتیاق شغلی، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی

متغیرهای پژوهش	بهزیستی روان‌شناختی	امید به زندگی	اشتیاق شغلی
۱- بهزیستی روان‌شناختی	۱		
۲- امید به زندگی	۰/۴۸**	۱	
۳- اشتیاق شغلی	۰/۳۶**	۰/۳۹**	۱

* $p \leq 0/01$ ** $p \leq 0/01$

با توجه به جدول ۲، اشتیاق شغلی با بهزیستی روان‌شناختی و معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشت ($r=0/48$). در جدول ۳، نتایج رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای بررسی پیش‌بینی اشتیاق شغلی بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ارائه شده است.

با توجه به جدول ۲، اشتیاق شغلی با بهزیستی روان‌شناختی و معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشت ($r=0/36$). همچنین اشتیاق شغلی با امید به زندگی رابطه مثبت و معنادار داشت ($r=0/39$). علاوه بر این، بهزیستی روان‌شناختی

جدول ۳- نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان برای پیش‌بینی اشتیاق شغلی

متغیرهای پیش‌بین	R	R ²	تغییر F	df	P	B	SE	β	T	P
بهزیستی روان‌شناختی	۰/۴۹۱	۰/۲۴۱	۱۴/۰۱۷	۲	۰/۰۰۱	۰/۶۳۷	۰/۲۶۷	۰/۳۸۴	۳/۳۲۶	۰/۰۰۱
امید به زندگی	۰/۴۹۱	۰/۲۴۱	۱۴/۰۱۷	۹۷	۰/۰۰۱	۰/۹۲۹	۰/۳۰۵	۰/۴۷۳	۵/۰۲۷	۰/۰۰۱

معادله رگرسیون شوند، توانایی پیش‌بینی معنادار اشتیاق شغلی را داشتند.

نتیجه پژوهش حاضر، با نتایج پژوهش لیتی‌وود و مک‌آدی (۲۰۱۷) مبنی بر ارتباط تاب‌آوری معلمان استثنائی با اشتیاق شغلی آن‌ها؛ آبرشت و همکاران (۲۰۱۴) در خصوص رابطه اشتیاق شغلی و تاب‌آوری با رضایت از زندگی در معلمان دانش‌آموزان استثنائی و همچنین پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس اشتیاق شغلی و تاب‌آوری در معلمان دانش‌آموزان استثنائی و کریستین، گارزا و سالاکتر (۲۰۱۳) مبنی بر ارتباط اشتیاق شغلی با بهزیستی روان‌شناختی هم‌خوانی دارد. نتیجه پژوهش حاضر، با نتایج پژوهش رحیمی‌کلور و کاظم‌زاده (۱۳۹۷) مبنی بر ارتباط اشتیاق شغلی با بهزیستی روان‌شناختی؛ کیا (۱۳۹۶) در خصوص پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس اشتیاق شغلی و تاب‌آوری در معلمان دانش‌آموزان استثنائی؛ سجادی‌پور (۱۳۹۵) مبنی بر ارتباط بین تاب‌آوری و رضایت شغلی معلمان مدارس استثنائی و تمنای‌فر و گل‌محمدی (۱۳۹۴) در خصوص ارتباط بین بهزیستی روان‌شناختی و اشتیاق شغلی معلمان مدارس هم‌سو است.

در تبیین توانمند بودن بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی در پیش‌بینی اشتیاق شغلی، می‌توان گفت در آموزش و پرورش استثنائی، معلمی شغلی تخصصی و با مسؤولیت‌های سنگین به‌شمار می‌آید. عواملی مانند نیازهای

طبق نتایج جدول ۳، ضریب همبستگی بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی با اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ۰/۴۹۱ است و این دو متغیر به‌طور معناداری توانستند ۲۴/۱ درصد از تغییرات اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند ($R^2=0/241, P \leq 0/001$). همچنین در این مدل به‌ترتیب بهزیستی روان‌شناختی ($\beta=0/384, P \leq 0/001$) و امید به‌زندگی ($\beta=0/473, P \leq 0/002$) نقش مستقیم و معناداری در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش، پیش‌بینی اشتیاق شغلی بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به‌زندگی در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام بود. نتایج این پژوهش نشان داد، بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی با اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام رابطه مثبت و معنادار داشتند و متغیرهای بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی توانستند ۲۴/۱ درصد از تغییرات اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام را پیش‌بینی کنند که سهم امید به زندگی بیشتر از بهزیستی روان‌شناختی بود. علاوه بر آن نتایج نشان داد، در یک مدلی که بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی هم‌زمان برای پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام وارد

می‌رسد (هالاها، کافمن و پولن، ۲۰۱۸). بنابراین، دور از انتظار نیست که بتوان اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام را بر اساس بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی آن‌ها پیش‌بینی کرد.

به‌طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد، در یک مدلی که بهزیستی روان‌شناختی و امید به‌زندگی برای پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام رقابت نمایند، به‌ترتیب بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی موثرترین متغیرها در پیش‌بینی اشتیاق شغلی آن‌ها می‌باشند که هر دو نقش مستقیمی در پیش‌بینی اشتیاق شغلی دارند؛ پس بهزیستی روان‌شناختی در مقایسه با امید به زندگی نقش بیشتری در پیش‌بینی اشتیاق شغلی داشت؛ بنابراین هرچه معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام با دانش‌آموزان خود بیشتر احساس نزدیکی و تشابه کنند و با آن‌ها رابطه دوست‌صمیمی داشته باشند، از اشتیاق شغلی بیشتری برخوردارند.

مهم‌ترین محدودیت، استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی در این پژوهش بود. محدودیت دیگر، تعداد زیاد گویه‌های پرسشنامه‌ها برای معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام با توجه به شرایط استرس‌زای شغلی آنان بود. محدودیت دیگر نیز، عدم مقایسه معلمان زن و مرد بود. با توجه به وجود تفاوت‌های جنسیتی، به‌نظر می‌رسد معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ارزیابی متفاوتی از اشتیاق شغلی داشته باشند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود در یک پژوهش مقایسه‌ای به مقایسه اشتیاق شغلی معلمان مرد و زن پرداخته شود و یا این‌که این پژوهش بر روی معلمان مرد و زن به تفکیک انجام شود و نتایج با هم مقایسه شود. پیشنهاد دیگر این‌که در پژوهش‌های آتی برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های ساختاریافته و یا نیمه‌ساختاریافته استفاده شود. همچنین انجام پژوهش در معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام سایر شهرها می‌تواند مفید باشد. شاید نتایج پژوهش بر روی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام سایر شهرها با توجه به تفاوت‌ها موجود میان شهرها با نتایج این پژوهش متفاوت باشد. به‌عنوان آخرین پیشنهاد، می‌توان اقدام به آموزش متغیرهای مؤثر در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام؛ یعنی آموزش بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی کرد. بنابراین، به مسؤولان و برنامه‌ریزان پیشنهاد می‌شود، با توجه به نتایج این

متعدد دانش‌آموزان، تفاوت‌های فردی و محدودیت‌های روان‌شناختی و فیزیولوژیکی آنان، لزوم پاسخ‌گویی به‌والدین و مربیان و تغییرهای سریع عقاید و انتظارات در مورد نقش معلمی آموزش را بسیار پیچیده و مشکل ساخته است. بنابراین، معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام دارای شرایط کار پرفشاری هستند و فرسودگی بیشتری را تجربه می‌کنند. معلمان این مدارس استرس بیشتری را متحمل می‌شوند که این استرس بر بهزیستی روان‌شناختی آن‌ها تأثیرگذار است (گل‌محمدیان و سجادی، ۱۳۹۵). از طرفی، انجام مطلوب نقش معلمی، مستلزم داشتن انگیزه‌ای بس قوی و نیرومند از طرف آنان می‌باشد و این میسر نمی‌شود، مگر این‌که مربیان از اشتیاق شغلی برخوردار باشند و ریشه آن در میزان ارضای نیازهای آنان است و بی‌توجهی به برطرف نمودن نیازهای این معلمان، نتیجه‌ای جز عدم اشتیاق شغلی ندارد. داشتن اشتیاق شغلی، تأثیر مثبتی بر سلامت و بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی افراد نیز دارد (آپادیابا، وارثیان و سالم‌آرو، ۲۰۱۶). پس با شناسایی نیازهای معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام، می‌توانیم رفتار آن‌ها را تا حدودی پیش‌بینی کنیم و شرایط لازم را برای اشتیاق شغلی آن‌ها فراهم کنیم و تا زمانی که نیازهای معلمان برآورده نشود، اشتیاق شغلی آن‌ها در سطح پایینی خواهد بود و کارایی در آموزش این کودکان کاهش خواهد داشت (کرک، گالاگر و کولمن، ۲۰۱۵). بنابراین، در صورت عدم توجه به اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام، فشاری کاری آن‌ها بیشتر و میزان آسیب‌پذیری بالاتری پیدا می‌کنند که این امر بر روی دانش‌آموزان تأثیرگذار است و کیفیت کاری معلمان پایین‌تر می‌آید و از جهت سلامت و میزان بهزیستی روان‌شناختی در حد پایینی قرار می‌گیرند. اشتیاق شغلی، عاملی است که هم بر بهزیستی روان‌شناختی و هم بر امید به زندگی آنان تأثیرگذار است (رحیمی‌کلور و کاظم‌زاده، ۱۳۹۷).

علاوه بر این، افرادی که دارای سطح بهزیستی روان‌شناختی بالایی هستند، رفتارهای انعطاف‌پذیر بیشتری از خود نشان می‌دهند و روابط بهتری را با دیگران ایجاد می‌کنند که این رفتارهای انعطاف‌پذیر باعث حل مسئله بهتر و درک بهتر شرایط می‌شود. به‌همین دلیل، توجه به نقش بهزیستی روان‌شناختی در اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام ضروری به‌نظر

سلیمانی، ا. و حبیبی، ی. (۱۳۹۳). ارتباط تنظیم هیجان و تاب‌آوری با بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان. *مجله روان‌شناسی مدرسه*. ۳(۴)، ۷۲-۵۱.

شمشادی، م. (۱۳۹۵). *سالمندی و امید به‌زندگی*. تهران: ندای کارآفرین.

عبادی، ن.، سودانی، م.، فقیهی، ع.، و حسین‌پور، م. (۱۳۸۹). بررسی اثر بخشی آموزش مثبت‌نگری با تأکید بر آیات قرآنی بر افزایش امید به زندگی زنان مطلقه شهر اهواز. *یافته‌های نو در روان‌شناسی*. ۴(۱۰)، ۷۱-۸۴.

قاسم‌پور، ع.، جودت، ح.، و سلیمانی، م. (۱۳۹۳). مقایسه بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان ورزشکار و غیرورزشکار، *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*. ۱۳(۲)، ۲۰۴-۱۹۳.

قدم‌پور، ع.، منصوری، ل.، و نصرآباد، ح. (۱۳۹۶). نقش ابعاد حمایت اجتماعی در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان زن مدارس استثنائی دوره ابتدایی شهر اهواز. *فصلنامه علمی پژوهی زن و فرهنگ*. ۹(۳۳)، ۸۳-۷۵.

کیا، ا. (۱۳۹۶). رابطه اشتیاق شغلی و تاب‌آوری با رضایت از زندگی در معلمان دانش‌آموزان استثنائی شهرستان آمل. *دومین همایش علمی-پژوهشی استانی راهبردها و راهکارهای ارتقا کیفیت در آموزش و پرورش*.

گل‌محمدیان، م.، و سجادی، ن. (۱۳۹۵). نقش سرمایه روان‌شناختی و رفتار شهروندی سازمانی در پیش‌بینی فرسودگی شغلی معلمان مقطع ابتدایی مدارس استثنائی. *فصلنامه روان‌شناسی افراد استثنائی*. ۹(۲۴)، ۵۴-۳۸.

محمودی، ف.، بهروز سرچشمه، س.، کریمی، م.، انصاری شهیدی، م.، و جلیل‌ابکنار، س. (۱۳۹۵). تأثیر آموزش مهارت زندگی بر کفایت اجتماعی دانش‌آموزان آهسته‌گام. *نشریه توانمندسازی کودکان استثنائی*. ۷(۱۹)، ۶۷-۶۰.

References

- Albrecht, S. F., Johns, B., Mounstevwen, J., & Oloruvda, S. (2014). Working condition as risk or resiliency factors for teachers of students with emotional and behavioural disabilities. *Psychology in the Schools*. 46(10), 22-36.
- Baskeen, R. M. (2007). The moderator-mediator variable distinction in social psychology research: Conceptual, strategic, and statistical

پژوهش و پژوهش‌های مشابه، اقدام به طراحی برنامه‌هایی برای بهبود اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام کنند. علاوه بر آن، به مشاوران و درمانگران پیشنهاد می‌شود تا برای بهبود اشتیاق شغلی معلمان دانش‌آموزان آهسته‌گام، بهتر است بهزیستی روان‌شناختی و امید به زندگی را در آن‌ها افزایش داد.

منابع

بیانی، ع. ا.، کوچکی، م.، و بیانی، ع. (۱۳۸۷). روایی و پایایی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*. ۱۴(۲)، ۲۰-۸.

تمنایی‌فر، م. ر.، و گل‌محمدی، ص. (۱۳۹۴). مقایسه بهزیستی روان‌شناختی، استرس شغلی (تنیدگی شغلی) در بین معلمان مدارس استثنائی و عادی شهر اصفهان. *دومین کنفرانس ملی آینده پژوهی، علوم انسانی و توسعه*.

تیموریان، ا.، دولتشاه، ز.، و ملک‌شاهی، م. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین مهارت ارتباطی با اشتیاق شغلی معلمان مقطع متوسطه شهر اردبیل. *نشریه مطالعات آموزشی مرکز مطالعه و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارتش*. ۷(۲)، ۵۳-۳۳.

حاجی‌حسنی، م.، و کاوه، م. (۱۳۹۵). تعیین سهم جهت‌گیری هدف، حمایت سازمانی ادراک شده و پنج عامل بزرگ شخصیت در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان زن شهرستان شهرکرد. *مجله ارگونومی*. ۴(۳)، ۶۸-۵۶.

خسروی، و. (۱۳۸۹). بررسی رابطه هویت سازمانی در کارکنان شرکت گاز استان خوزستان. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی صنعتی و سازمانی*. دانشگاه شهید چمران اهواز.

ذبیحی‌حصاری، ن. خ. (۱۳۹۶). تأثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر حرمت خود و سلامت روان نوجوانان آهسته‌گام. *نشریه توانمندسازی کودکان استثنائی*. ۸(۲۲)، ۹۵-۸۸.

رحیمی‌کلور، ح.، و کاظم‌زاده، ر. (۱۳۹۷). بررسی رابطه اشتیاق شغلی و بهزیستی روان‌شناختی با فرسودگی شغلی معلمان. *مجله روان‌شناسی مدرسه*. ۷(۶۹)، ۱۱۲-۱۲۸.

سجادی‌پور، ف. (۱۳۹۵). بررسی مقایسه تاب‌آوری و رضایت شغلی در بین معلمان مدارس عادی و استثنائی یزد. *هفتمین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی و علوم اجتماعی*.

- psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*. 57(6), 1069-1081.
- Ryff, C. D., & Singer, B. H. (2006). Best news yet on the six-factor model of well-being. *Social Science Research*. 35(4), 1103-1119.
- Schaufeli, W. B., & Salanova, M. (2002). The measurement of engagement and burnout: A confirmative analytic approach. *Journal of Happiness Studies*. 3(1), 71-92.
- Schmutte, P. S., & Ryff, C. D. (1997). Personality and well-being: Reexamining methods and meanings. *Journal of Personality and Social Psychology*. 73(3), 549-559.
- Snyder, C. R., & Tsukasa, K. (2005). The relationship between hope and subjective well-being: Reliability and validity of the dispositional hope scale. *Japanese Version, Japanese Journal of Psychology*. 76(3), 227-238.
- Tian, L., Liu, B., Huang, S., & Huebner, E. S. (2013). Perceived social support and school well-being among Chinese early and middle adolescents: The mediational role of self-esteem. *Social Indicators Research*. 113(3), 991-1008.
- Upadaya, K., Vartiainen, M., & Salmela-Aro, K. (2016). From job demands and resources to work engagement, burnout, life satisfaction, depressive symptoms, and occupational health. *Burnout Research*. 3(4), 101-108.
- Yarcheski, A., & Mahon, N. E. (2016). Meta-analyses of predictors of hope in adolescents. *Western Journal of Nursing Research*. 38(3), 345-368.
- consideration. *Journal of Personality and Social Psychology*. 51(6), 1173-1182.
- Christian, M., Garza, A., & Salughter, J. (2013). Work engagement: A quantitative review and test of its relations with task and contextual performance. *Personnel Psychology Magazine*. 64(1), 89-136.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The «what» and «why» of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*. 11(4), 227-268.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2008). Hedonia, eudemonia, and well-being: An introduction. *Journal of Happiness Studies*. 9(1), 1-11.
- Direndonck, D. (2005). The construct validity of Ryff scales of psychological well-being and its extension with spiritual well-being. *Personality and Individual Differences*. 36(1), 629-643.
- Hallahan, D. P., Kauffman, J. M., & Pullen, P. C. (2018). *Exceptional Learners*. Pearson/Allyn & Bacon, Inc.
- Kirk, S., Gallagher, G., & Coleman, M. R. (2015). *Educating Exceptional Children* (14th Ed). Cengage Learning, Printed in the United States of America.
- Leithwood, K., & McAdie, P. (2017). Teacher working conditions that matter. *Education Canada*. 47(2), 42-45.
- Linley, P. A., Maltby, J., Wood, A. M., Osborne, G., & Hurling, R. (2009). Measuring happiness: The higher order factor structure of subjective and psychological well-being measures. *Personality and Individual Differences*. 47(8), 878-884.
- Mauno, S., Kinnunen, U., & Ruokolainen, M. (2009). Job demands and resources as antecedent of work engagement: A longitudinal study. *Journal of Behavior*. 70(1), 149-171.
- McDermott, E. R., Donlan, A. E., Zaff, H. F., & Prescott, J. E. (2016). A psychometric analysis of hope, persistence, and engagement among reengaged youth. *Journal of Psychoeducational Assessment*. 34(2), 136-152.
- Miller, J. F., & Powers, M. J. (1988). Development of an instrument to measure hope. *Nurs Res*. 37(1), 6-10.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of

---

Empowering Exceptional Children Journal

Iranian council for exceptional children

Volume 11, Issue 1(33), Spring 2020

PP 63-72

Predicting job engagement based on psychological well-being and life expectancy in teachers of Slow Paced Students

Majid Hadavand¹

Parisa Tajalli^{*2}

Mansoreh Shahriari Ahmadi³

Abstract

This study was aimed to predict job engagement based on psychological well-being and life expectancy in teachers of slow paced students. It was a descriptive-analytical study of correlational type among teachers of slow paced students of Tehran City in 2019. Research population consisted of 540 individuals (346 female and 194 male) from among whom 100 teachers (59 female and 41 male) were selected by simple random sampling method. All participants completed the Schaufeli & Salanova Job Engagement Questionnaire (JEQ, 2002), Ryff & Keyes Psychological Well-Being Scale (PWBS, 2008) and Miller's Life Expectancy Questionnaire (LEQ, 1998). Data were analyzed by Pearson correlation and multiple regression by SPSS (version 24). The findings showed job engagement have a positive and significant relationship with psychological well-being ($r=0/36$) and life expectancy ($r=0/39$) in teachers of slow paced students. The results of multiple regression showed that predicting variables were significantly able to predict 24/1 percent of variance of job engagement in teachers of slow paced students that in this predicting the share of psychological well-being was higher than life expectancy ($P<0/05$). The results indicated the importance of psychological well-being and life expectancy in predicting the job engagement in teachers of slow paced students. Therefore, it is suggested to counselors and therapists to improve their job engagement, increasing the level of psychological well-being and life expectancy.

Keywords: Job engagement, life expectancy, psychological well-being, slow paced

---

1. PhD Student of Psychology and Education of Exceptional Children, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran, Iran

*2. **Corresponding author:** Assistant Professor, Department of Exceptional Children and General Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran, Iran

3. Assistant Professor, Department of Exceptional Children and General Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran, Iran

Received: 17 Feb 2020

Accepted: 20 Apr 2020